

Roda de premsa – 28 de novembre de 2010

PLATAFORMA PER UNA FISCALITAT JUSTA, AMBIENTAL I SOLIDÀRIA

La fiscalitat que volem a Catalunya. Proposta de la Societat Civil per uns impostos més justos i la lluita contra el frau fiscal. Octubre 2010

1) PRESENTACIÓ DE LA PLATAFORMA

- **Salutació i objectiu de la roda de premsa:**

- Presentació del document "**La fiscalitat que volem a Catalunya. Proposta de la Societat Civil per uns impostos més justos i lluita contra el frau fiscal.**", elaborat per la Plataforma per una fiscalitat justa, ambiental i solidària.

- **Què és la Plataforma?**

- Un **espai comú, plural i divers**, que agrupa a més d'una **vintena** de tot tipus d'organitzacions socials i entitats de la societat civil: ACTUA. Plataforma Jove per l'1 de maig, AICEC-ADICAE Catalunya, AJEC (Associació de Joves Estudiants de Catalunya, ATTAC ACORDEM, CCOO DE CATALUNYA, CECAD (Confederació d'Entitats Catalanes d'Atenció a la Dependència), CONFAVC (Confederació d'AAVV de Catalunya), CUS (Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat), CRISTIANISME I JUSTÍCIA (CiJ), ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social), ECOLOGISTES EN ACCIÓ DE CATALUNYA, ENGINYERIA SENSE FRONTERES, FEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE TREBALL DE CATALUNYA, FETS (Finançament Ètic i Solidari), PROJECTE FIARE, FUNDACIÓ FRANCESC FERRER I GUÀRDIA, JOVES D'ESQUERRA VERDA (JEV), JUSTÍCIA I PAU, L'OCUC (L'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya), MLP (Moviment Laic i Progressista), PTP (Associació per a la Promoció del Transport Públic), SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA), UCC (Unió de Consumidors de Catalunya) i UGT DE CATALUNYA.
- Són organitzacions de tot tipus (organitzacions de consumidors, de veïns, ecologistes, sindicals, etc.) amb **dos elements en comú**:
 - i. La **preocupació per l'evolució del nostre sistema fiscal**, que és clarament cada cop més regressiu, injust i insuficient.

ii. **L'aspiració a un model de societat on no hi capiguen les desigualtats** i tot tipus d'exclusió i marginació social; i **fonamentat en uns serveis públics** com a millor forma per a garantir l'exercici real dels drets de les persones i la cohesió social.

- Els **objectius** de la Plataforma:

i. Primer, en aquest darrer any, la Plataforma ha esdevingut un espai per posar en comú aquestes preocupacions i aspiracions i per elaborar **propostes concretes i factibles** destinades a fomentar un sistema fiscal més just i per lluitar contra el frau fiscal.

ii. Segon, amb aquestes propostes volem **obrir un debat en el sí de la societat sobre el nostre sistema fiscal**, però també sobre el model de societat que estem configurant.

- Per tot això, a continuació presentem el document on s'expliciten aquestes propostes a partir de **tres idees importants**:

i. **Mostrem la nostra profunda preocupació per la conjuntura social, política i econòmica que atravessa el país.**

ii. **Reclamem un sistema fiscal més just a Catalunya i a Espanya, a partir de mesures concretes que són totalment factibles de dur a terme, com a instrument imprescindible per fer front a aquesta conjuntura.**

iii. **Reclamem la necessitat imperiosa i urgent de lluitar contra el frau fiscal com una tasca essencial en l'objectiu d'assolir una societat més justa i equitativa.**

2) EL PRIMER ASPECTE ÉS QUE SÓM ORGANITZACIONS QUE ESTEM PROFUNDAMENT PREOCUPADES PER LA CONJUNTURA SOCIAL, POLÍTICA I ECONÒMICA QUE ATRAVESSA EL PAÍS.

- EN PRIMER LLOC, PERQUÈ els efectes de la crisi estan suposant un **empitjorament de les condicions socioeconòmiques** d'una part important de la nostra societat.

- **Les dades parlen per sí soles:**

i. A la ja coneguda xifra de **l'atur**, cal sumar les **alarmants dades oferides recentment per l'informe de l'INE**, a tall d'exemple:

1. **El 20,8% de la població resident a Espanya està per sota del llindar de pobresa relativa (1 de cada 5 persones)**. El 2009 aquest percentatge es va situar en el 19,5%. En només un any ha augmentat gairebé un punt i mig.
2. **Tres de cada 10 llars** manifesten arribar a final de mes amb dificultat o molta dificultat.
3. **El 36,7% de les llars afirma que no té capacitat per afrontar despeses imprevistes**, amb un augment de 2,7 punts respecte a l'any 2009.

- **AMB AQUESTA PREOCUPANT FOTOGRAFIA SOCIAL DE FONDS**, la resposta dels Governos central i català davant d'aquest panorama ha estat una **retallada de la despesa social**.

- Creiem que aquestes mesures no són la solució a problemes com el dèficit públic i que hi ha moltes més **alternatives**.
- **EL QUE ESTÀ CLAR ÉS QUE ara més que mai necessitem recursos i mesures per fer front als efectes socials de la crisi i per construir uns serveis públics de qualitat.**

- **FINALMENT, CREIEM QUE** els diversos esdeveniments estatals i internacionals ens indiquen que ens trobem en un **punt d'inflexió**:

- el qüestionament de l'Estat social i del benestar fet des de diversos sectors situa com mai la necessitat de fer un **debat sobre el model de societat que volem**:
 - i. Una societat més individualista, competitiva i insolidària, camuflada sota el fals discurs de fer un Estat més eficient.
 - ii. O una societat fonamentada en la justícia, la solidaritat i l'eradicació de les desigualtats.

- **PER TOT AIXÒ**, des de la Plataforma creiem que **obrir el debat sobre el model de sistema fiscal que volem és absolutament cabdal per contribuir a la construcció d'aquest segon model**.

3) EN SEGON LLOC, RECLAMEM UN SISTEMA FISCAL MÉS JUST A CATALUNYA I A ESPANYA, AQUESTA AFIRMACIÓ LA FONAMENTEM EN CINC IDEES.

- **PRIMER, S'ha de capgirar l'evolució del nostre sistema fiscal, que cada vegada és més regressiu i més insuficient:**
 - o Les actuacions en matèria de política fiscal per part dels diferents Governos en general responen a una mateixa orientació: **reduir els impostos directes i augmentar els indirectes.**
 - o **Qui ha sortit beneficiat amb aquestes reformes no és la majoria de la ciutadania, sinó una part de la societat, la més adinerada,** que cada vegada contribueix menys al sosteniment de l'Estat social.
 - o **ÉS LA pròpia Unió Europea QUI ha manifestat que les successives rebaixes d'impostos fetes a Espanya des del 1995 no estaven justificades i han portat al país a la greu situació actual de dèficit.**
 - o **EL QUE SEMBLA CLAR, ÉS QUE les rebaixes fiscals han beneficiat més les rendes altes, les rendes del capital, i els patrimonis més alts, i han provocat un increment de les desigualtats.**
- **SEGON, s'ha d'equiparar la tributació entre les rendes del treball i les del capital, perquè no siguin els treballadors i treballadores els que suportin en major mesura les càrregues fiscals**
 - **ÉS INTOLERABLE QUE** Els ingressos a través de les rendes del treball -els salaris- contribueixin molt més al sistema fiscal que els ingressos provinents de les rendes del capital -rendiments de productes financers, plusvàlues per vendes d'accions o habitatges o assegurances de vida, entre d'altres-.
- **TERCER, la fiscalitat ambiental** ha de ser una eina més que ens permeti conjugar els tres elements bàsics per **assolir un desenvolupament més sostenible: medi ambient, creixement econòmic i social.** EN AQUEST SENTIT, LA PLATAFORMA HA TREBALLAT AMB ESPECIAL PROFUNDITAT LA IMPORTÀNCIA D'INTEGRAR AQUESTA DIMENSIÓ EN EL NOSTRE SISTEMA FISCAL.
 - **ACTUALMENT el nostre sistema menysprea la capacitat de la fiscalitat per reduir les pressions ambientals,** com sí es fa en altres països o, en alguns casos, en altres territoris de l'Estat.
 - En la nostra opinió, **cal aplicar criteris de capacitat econòmica en la tributació, de forma que pagui més qui més té, i s'ha d'aplicar el principi de qui contamina paga.**
- **QUART, UN FET I UNA REALITAT OBJECTIVA QUE AJUDEN A QÜESTIONAR ALGUNS DISCURSOS:** a Catalunya i Espanya paguem menys impostos que la mitjana europea, perquè:
 - **La nostra pressió fiscal està molt per sota de la mitjana europea i de la de molts països**

i. A Espanya ha caigut al 30.4%, mentre la mitjana europea és d'un 38.7%.

ii. UN FET En línia amb altres dades, COM PER EXEMPLE:

1. En alguns dels països europeus la despesa en pensions representa el 13% del PIB (França, Holanda o Alemanya), el 14% (Àustria), o prop del 15% (Itàlia) i al voltant del 12%, de mitjana, en el conjunt de la UE. A Espanya, en canvi, no arriba al 9%.
2. la despesa pública total a Espanya és inferior al 39% del PIB mentre que a Suècia, per exemple, és superior al 52%. I a l'Europa-15 és del 46%

• **A AQUEST FET CAL SUMAR UNA COSA EN LA QUE INSISTIREM DESPRÉS, n'hi ha molts que no paguen ELS SEUS IMPOSTOS:**

i. **El frau fiscal està quantificat en un 22,3% del PIB a Catalunya.** És a dir, prop d'un de cada quatre euros que circulen per la nostra economia no han contribuït al finançament dels serveis públics i, a més, majoritàriament es concentren en poques mans que estan ben assessorades legalment per experts fiscals per tal d'evitar pagar impostos, o bé cometen delictes i frau fiscal.

ii. Així, **Espanya ocupa un dels primers llocs en el rànquing d'economia submergida, duplicant la mitjana europea.**

• **TOT AIXÒ TAMBÉ EXPLICA que no puguem finançar un nivell de despesa social equiparable al de la mitjana europea.**

- **FINALMENT, SI RECLAMEM UN SISTEMA FISCAL MÉS JUST ÉS PERQUÈ CREIEM QUE ÉS DEL TOT POSSIBLE.**

• **AMB AIXÒ VOLEM INCIDIR EN UNA IDEA, no es tracta d'incrementar els impostos de manera indiscriminada, sinó de recuperar alguns que s'han eliminat i de garantir el bon funcionament dels ja existents. EN AQUEST SENTIT, EL DOCUMENT PROPOSA, ENTRE D'ALTRES MESURES:**

- i. Augmentar la **progressivitat en l'IRPF**, integrant les **rendes de capital** a la base general de l'IRPF
- ii. **Recuperar impostos com el del patrimoni o implementar-ne un de similar que gravi les grans fortunes**, i establir un nivell de tributació comú a l'**Impost de Successions** per evitar la seva pràctica desaparició.
- iii. Garantir una **major tributació de les societats d'inversió**, ...
- iv. **A nivell ambiental:** establir un llinar i gravar les emissions de SOx, NOx i CO2, establir un impost sobre els residus industrials perillosos actualment exclosos del cànon sobre la disposició de residus municipals, crear un impost que gravi la producció termonuclear d'energia elèctrica o establir mesures concretes que recuperin la totalitat dels costos de gestió del cicle de l'aigua, entre d'altres.

• **A MÉS D'AQUESTES MESURES CONCRETES, TAMBÉ CREIEM QUE ÉS CABDAL: Augmentar la capacitat de control sobre els impostos ja existents per tal d'evitar el frau.**

- **Consolidar un sistema que recaudi de manera més equitativa, on qui més té hi contribueixi de manera proporcional.**
 - **I Garantir una bona redistribució dels recursos recaptats per tal de fomentar la cohesió social, garantint-ne una bona gestió.**
- FINALMENT, la Plataforma també incideix en la **necessitat urgent d'establir un impost a les transaccions financeres internacionals que contribueixi, entre d'altres coses, a dissuadir l'especulació.**
- EN AQUEST SENTIT, Volem instar al Parlament de Catalunya a que elabori i sotmeti a aprovació una moció a favor de "La creació d'un nou impost a les transaccions financeres (ITF)" així com que aquesta proposta sigui traslladada al Parlament Espanyol pels grups polítics catalans.

4) RECLAMEM LA NECESSITAT IMPERIOSA DE LLUITAR CONTRA EL FRAU FISCAL COM UNA TASCA ESSENCIAL EN L'OBJECTIU D'ASSOLIR UNA SOCIETAT MÉS JUSTA I EQUITATIVA.

QUANTIFICACIÓ I MESURES CONTRA EL FRAU FISCAL:

- Des de la Plataforma proposem tot un seguit de mesures contra el frau fiscal, que s'estima en **més d'un 22% a Catalunya i proper al 25% en el conjunt de l'Estat**. No podem permetre que es defineixi fiscalment a Espanya i, per extensió, a Catalunya com un balneari fiscal, **amb un frau deu punts superior a la mitja europea**.
- Si el percentatge de frau es reduís en aquests 10 punts que ens separen de la mitja dels països del nostre entorn, s'obtidria una recaptació addicional de 30.000 mil·lions d'euros. Per tant, caldria incrementar la tributació de l'IVA i/o implementar una retallada de despeses socials?
- Cal constatar que no es poden incrementar els impostos sense que hi hagi una sòlida base de control sobre els ja existents, perquè si no els qui suportaran la pujada d'impostos tornaran a ser els mateixos: **No es poden exigir i menys encara AUGMENTAR els impostos amb un sistema fiscal imperfecte:**
 - El nostre sistema fiscal no es pot basar en gravar més i més a les mateixes rendes, basicament les rendes mitjanes, que coincideixen amb les rendes del treball.
 - No es pot permetre, en un món tant internacionalitzat com l'actual, la deslocalització de les rendes generades en el nostre territori (parlem de les societats *off shore*, dels paradisos fiscals).
 - **No podem permetre beneficis fiscals en les rendes especulatives**, és a dir, les no productives.
- Una economia submergida que es calcula és superior al 22% no significa que un de cada quatre persones treballadores no declara, és un fet que les grans bosses de frau no es generen en les rendes del treball.
- **Hem de gravar la riquesa allà on es trobi:** de què serveix perseguir a una petita empresa o a una persona assalariada quan els grans patrimonis, les grans rendes i les activitats especulatives, no paguen els seus impostos? **És aquí on**

hem de centrar els esforços perquè és aquí on trobem la riquesa no declarada.

- A grans trets, les mesures que aquesta Plataforma proposa per **lluitar eficaçment contra l'economia submergida** es correspondrien amb tres factors fonamentals:
 - Una voluntat política de gravar la renda en aquells llocs on realment existeix riquesa i no de forma sistemàtica en les rendes mitges dels treballadors i treballadores i les petites empreses.
 - Una sensibilització ciutadana respecte de la importància de la recaptació d'impostos com a font de finançament de la despesa social. I això només és possible si hi ha la certesa de que els impostos són gestionats de manera eficaç i eficient i, sobretot, si hi ha la garantia de que ningú defrauda a ningú.
 - En darrer terme, i d'una gran importància, una gestió òptima dels recursos humans de les institucions encarregades de la lluita contra el frau fiscal: No podem permetre que tant esforç es vegi mermat per l'existència d'una organització amb greus problemes en la gestió del seu personal. Com a ciutadans amb consciència fiscal hem d'exigir que aquestes institucions permetin el desenvolupament legítim i el reconeixement de les funcions de les persones encarregades de controlar l'aplicació del sistema fiscal.